

AANGETEKENDE

Crossmex B.V.
t.a.v. de heer René Stokvis
Veluwezoom 7
1327 AA ALMERE
Tevens per e-mail : info@crossmex.nl

Amsterdam, 29 juni 2018

Betreft: Kunstenbond-VCTN / auteurscontracten
Ons kenmerk: 20180126/DS/OV
E-mail: stols@boekx.com | volgenant@boekx.com
Uw kenmerk: -

Geachte heer Stokvis,

Namens Vereniging Kunstenbond en Vereniging Componisten en Tekstdichters NTB, beide gevestigd te Amsterdam, alsmede namens alle bij hen aangesloten en door hen vertegenwoordigde componisten en tekstdichters, vragen wij uw aandacht voor het navolgende.

Publishingverplichting en kickbackbedingen

De kernactiviteit van uw onderneming bestaat, zo blijkt onder meer uit het handelsregister en uw website, uit de muziekuitgeverij en fonogrammenproductie, zulks ten behoeve van de NPO en de publieke omroeporganisaties die onderdeel uitmaken van het publieke omroepbestel.

Componisten en tekstdichters die een opdracht van of namens een publieke omroeporganisatie krijgen zijn verplicht een overeenkomst met Crossmex aan te gaan. Als muziekuitgever maakt u, conform de reglementen van Buma, aanspraak op het aan de muziekuitgever toekomende deel van de door Buma gereparteerde gelden, ook wel aangeduid als de *publishing royalty's*. Crossmex bedingt namelijk standaard van componisten en tekstdichters dat zij het in opdracht gecomponeerde werk bij uw muziekuitgeverij onderbrengen, als gevolg waarvan zij 1/3 of de helft van hun auteursaandeel prijsgeven. Dit is ook door de Commissie Auteursrecht benoemd als *'gedwongen winkelnering'*, met het advies dergelijke afspraken te verbieden. Wij verwijzen voorts naar de Parlementaire Geschiedenis bij de totstandkoming van de Wet Auteurscontractenrecht, die per 1 juli 2015 in werking is getreden. Het gaat om een substantieel deel van de royalty's, waar Crossmex geen noemenswaardige actieve exploitatiehandelingen voor verricht.

Onze cliënten hebben vastgesteld dat u, al dan niet in opdracht van (dan wel in overleg met) uw opdrachtgevers, sinds jaar en dag van componisten en tekstdichters bedingt dat zij – naast de verplichting om het werk bij uw muziekuitgeverij onder te brengen – een fors percentage van het auteursgedeelte van de Buma-inkomsten aan Crossmex moeten afdragen. Een dergelijke verplichting wordt, zoals u weet, ook wel aangeduid als een *kickbackbeding*.

Kickbackbedingen worden op dezelfde manier door Crossmex toegepast op repartities van SENA, namelijk in het geval dat de opname van het betreffende werk ook als commercieel fonogram is uitgebracht. Veel van onze cliënten zijn tevens de uitvoerende kunstenaar van het betreffende werk. Zij worden geacht ook een deel van hun SENA-inkomsten aan hun opdrachtgever af te staan.

Juridische kwalificatie

Bovengenoemde bepalingen zijn onredelijk bezwarend in de zin van artikel 3:44 lid 4 Burgerlijk Wetboek (BW), en daarmee vernietigbaar, aangezien Crossmex als vertegenwoordiger van (een collectief van) grote omroepen een zeer machtige onderhandelingspositie heeft ten opzichte van individuele componisten en tekstdichters en uitvoerende kunstenaars. Componisten en tekstdichters die in aanmerking willen komen voor een schrijfpdracht van de omroepen hebben, zoals algemeen bekend, geen andere keus dan te tekenen 'bij het kruisje'.

Naast de algemene vernietigingsgrond van artikel 3:44 lid 4 BW bestaat er sinds enkele jaren een specifieke vernietigingsgrond, namelijk die van artikel 25f Auteurswet. Dat artikel bepaalt:

Een beding dat, gelet op de aard en inhoud van de overeenkomst, de wijze waarop de overeenkomst tot stand is gekomen, de wederzijds kenbare belangen van partijen of de overige omstandigheden van het geval, voor de maker onredelijk bezwarend is, is vernietigbaar.

In de totstandkomingsgeschiedenis van dit wetsartikel is het kickbackbeding herhaaldelijk aangeduid als een schoolvoorbeeld van een voor de maker onredelijk bezwarend beding. Via de schakelbepaling van artikel 2b van de Wet Naburige Rechten is het auteurscontractenrecht van overeenkomstige toepassing op de uitvoerende kunstenaar.

Vernietiging

Namens onze cliënten vernietigen wij door middel van deze brief alle door uw onderneming met onze cliënten overeengekomen contractuele bepalingen ter zake van:

- het verplicht onderbrengen van het in opdracht gemaakte werk aan Crossmex of een andere aan de betreffende omroep gelieerde muziekuitgeverij; en/of
- het verplicht afdragen van een gedeelte van de Bumaroyalty's aan Crossmex of een andere aan de betreffende omroep gelieerde partij; en/of
- het verplicht afdragen van een gedeelte van de SENA-royalty's aan Crossmex of een andere aan de betreffende omroep gelieerde partij.

Deze drie vormen van onredelijk bezwarende bepalingen worden hierna gezamenlijk aangeduid als de “Onredelijk Bezwarende Bepalingen”.

Sommatie

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij u, met kracht van sommatie:

1. te bevestigen dat Crossmex met onmiddellijke ingang stopt met het opnemen van de Onredelijk Bezwarende Bepalingen in overeenkomsten met makers (componisten, tekstdichters en uitvoerende kunstenaars), in wat voor vorm dan ook;
2. te erkennen dat Crossmex in het verleden ten onrechte van makers bedongen heeft dat die makers hun werken bij Crossmex als muzikuitgever moesten onderbrengen, zonder dat daar noemenswaardige exploitatieverplichtingen tegenover stonden;
3. te erkennen dat de thans vernietigde Onredelijk Bezwarende Bepalingen onredelijk bezwend zijn jegens onze cliënten en geen onderdeel uitmaken van de overeenkomsten tussen Crossmex en onze cliënten;
4. te erkennen dat Crossmex tot doorbetaling is gehouden van alle sinds haar oprichting ten onrechte ontvangen publishing royalty's, en die royalty's alsnog uit te betalen aan de betreffende makers als ware het werk aangemeld zonder vermelding van een publisher, vermeerderd met rente vanaf de dag van iedere oorspronkelijke betaling aan Crossmex;
5. Buma te berichten dat Crossmex per 1 september 2018 stopt met het optreden als muzikuitgever van componisten en tekstdichters die voor of ten behoeve van een publieke omroeporganisatie een werk gemaakt hebben als componist en/of tekstdichter, met als gevolg dat Buma de royalty's na die datum integraal zal afdragen aan de betreffende componist(en) en tekstdichter(s);
6. te erkennen dat Crossmex tot terugbetaling is gehouden van alle door voornoemde componisten, tekstdichters en uitvoerend kunstenaars aan Crossmex (dan wel de uiteindelijke opdrachtgever) afgedragen kickbacks, vermeerderd met rente vanaf de dag van iedere oorspronkelijke betaling aan Crossmex;
7. een onderzoek uit te voeren in de contractenadministratie en archieven van Crossmex naar alle overeenkomsten waarin een Onredelijk Bezwarende Bepaling is opgenomen, en ons daarvan **uiterlijk 1 augustus 2018** een overzicht te doen toekomen.

Uitnodiging tot overleg

Verder nodigen wij Crossmex uit voor een bespreking in de week van 3 september 2018 om over deze situatie overleg te voeren.

Voorbehoud van rechten

Voor het overige behouden wij ons alle rechten voor, met name het recht om namens onze cliënten een gerechtelijke procedure aanhangig te maken waarin (onder meer) zal worden gevorderd:

- (i) een verklaring voor recht dat het opnemen van Onredelijk Bezwarende Bepalingen in contracten die Crossmex op verzoek van omroepen sluit met componisten en tekstdichters als zodanig onrechtmatig is wegens strijd met de wet;
- (ii) een verklaring voor recht dat alle in het verleden door u aan onze cliënten opgelegde Onredelijk Bezwarende Bepalingen rechtsgeldig buitengerechtelijk vernietigd zijn door middel van deze brief;
- (iii) een rechterlijk verbod in de toekomst Onredelijk Bezwarende Bepalingen op te leggen aan makers, zulks op straffe van dwangsommen;
- (iv) restitutie aan alle individuele componisten en tekstdichters van de door hen onverschuldigd aan Crossmex betaalde gelden op grond van een door Crossmex aan hen opgelegde Onevenredig Bezwarende Bepaling, vermeerderd met rente.

Tevens behouden wij ons het recht voor de hierboven genoemde grondslagen aan te vullen of te wijzigen.

Slotsom

Uw antwoord op deze brief zien wij met belangstelling tegemoet. Wij vernemen graag **uiterlijk vrijdag 13 juli 2018** van u.

Deze sommatie is ook gericht aan de volgende oproeporganisaties, die een daartoe strekkende kopie van deze brief ontvangen:

- A. Vereniging AVROTROS, tevens h.o.d.n. AVRO Muziekuitgeverij;
- B. Omroepvereniging BNN-VARA, tevens h.o.d.n. BNN-VARA Music Publishing;
- C. Vereniging KRO-NCRV, tevens h.o.d.n. KRO-NCRV Music Publishing;
- D. Vereniging tot Bevordering van de Evangelieverkondiging Via Radio en Televisie "De Evangelische Omroep";
- E. Omroepvereniging VPRO, tevens h.o.d.n. VPRO Music;
- F. Nederlandse Omroepstichting;
- G. Stichting NTR.

Hoogachtend,

Diederik Stols

Otto Volgenant